

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Gyarmati-Buchmüller Mátyás ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál 29.P.105.882/2003. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 61.Pf.635.510/2007/12. számú részítéletével elbírált perében a jogerős részítélet ellen a felperes részéről benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős részítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 10.000 (Tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében a 2001. december 3-án gyalogosként történt közlekedési balesetéből eredő vagyoni és nem vagyoni kárait érvényesítette a károkozó gépkocsi kötelező felelősségbiztosítójával szemben.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a károkozó a káresemény időpontjában a Ptk. 559. §-ának (1) bekezdésében szabályozott kötelező felelősségbiztosítási szerződéssel rendelkezett, ezért az alperes a 171/2000. (X.13.) Korm. rendelet alapján a felperes káráért helytállásra köteles. Megállapította továbbá, hogy a baleset bekövetkezésében a felperes is közrehatott, ezért kármegosztást alkalmazott, és annak mértékét az alperesre terhesebben 90-10%-os arányban határozta meg. Kötelezte az alperest - az addigi teljesítésének elszámolásával - 2001. december 3-tól 2007. május 31-ig lejárt költségpótló járadék címén 616.800 forint, keresetveszteséget pótló lejárt járadék címén 1.954.151 forint, és nem vagyoni kártérítés címén 2.800.000 forint, összesen 5.370.951 forint és kamatai, 2007. június 1-jétől különböző jogcímenek összesen havi 35.000 forint költségpótló és 66.263 forint jövedelempótló, mindösszesen 101.263 forint havi járadék megfizetésére. Rendelkezett a perköltségek és az illetékek térítéséről, a megítélten felüli részében pedig a keresetet elutasította. A nem vagyoni kárpótlás összegét 7.000.000 forintban állapította meg, amelyből a felperesre eső 10%-os kármegosztás figyelembevételével 700.000 forintot levont, és az alperes

3.500.000 forintos teljesítésére figyelemmel további 2.800.000 forintot ítelt meg.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatta, az alperes marasztalásának összegét 2.116.800 forintra és kamataira, az alperest 2007. június 1-jétől terhelő költségpótló járadék összegét pedig havi 31.500 forintra leszállította. Módosította az elsőfokú részperköltség és a kereseti illeték összegét is. A jövedelempótló járadék vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ebben a részében az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által alkalmazott kármegosztással és annak mértékével is, de mert a jövőben fizetendő költségpótló járadék összegénél az elsőfokú bíróság a kármegosztást figyelmen kívül hagyta, a 2007. június 1-jétől fizetendő költségpótló járadék összegét a kármegosztás miatt mérsékelte.

A nem vagyoni kártérítés összege körében a bizonyítékok mérlegelését részben tévesnek és emiatt a megítélt összeget túlzottnak tartotta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítési összeg nem áll arányban a felperest ért személyiségi jogi sérelemmel, illetőleg nem felel meg a káreseménykori ár- és értékviszonyoknak. Az elsőfokú bíróság ugyanis túl nagy súllyal vette figyelembe a felperes életkorából eredő, kárral összefüggő hátrányokat, és azt is, hogy 67%-os munkaképesség-csökkenést szenvedett el. Nem értékelte ugyanakkor kellő súllyal a kár bekövetkezésének időpontját. A másodfokú bíróság ezért az eset összes körülményének mérlegelésével a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdésére és a 34/1992. (VI.1.) AB határozatban foglaltakra is figyelemmel - a káresemény időpontjára, a felperes életkorára, a sérülések súlyosságára, valamint a gyógyulási folyamat időtartamára és maradandó következményeire tekintettel - a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, a káreseménykori ár- és értékviszonyokat figyelembe véve, az alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét a felperes közreható magatartására is figyelemmel 5.000.000 forintban állapította meg, amelyből levonta az alperes 3.500.000 forintos peren kívüli teljesítését.

A jogerős részítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és a nem vagyoni kártérítésről szóló rendelkezésének hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság ítélete e részének hatályában való fenntartását kérte. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kárpótlás összegét mérsékelje, mert nem volt közvetlen tapasztalata az ügygel, annak szereplőivel, és csak „papírokból” szerezte az ismereteit. Elfogadhatatlannak tartotta, hogy a másodfokú bíróság „a józanság és a mértéktartás hiányára” hivatkozzon az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítés

összegénél. Megítélése szerint a másodfokú bíróság „durván és megalapozatlanul túllépte a saját hatáskörét, és olyan dologban döntött, amelyben ténybeli ismereteinek hiányos volta miatt nem lett volna szabad döntenie, azaz el kellett volna fogadnia az elsőfokú bíróság mindenben megalapozott döntését”.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős részítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése értelmében a jogerős részítélet felülvizsgálata jogszabálysértésre hivatkozással kérhető, ezért a Pp. 272. §-ának (2) bekezdéséből következően a felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének meg kell jelölnie azt a jogszabályt, és ezen belül azt a rendelkezést, amelyet álláspontja szerint a jogerős ítélet sért. A felperes e kötelezettségének nem tett eleget, de a felülvizsgálati kérelem tartalmából megállapíthatóan a jogerős ítélet bizonyítékértékelését támadja, azt jogszabálysértőnek, emiatt a jogerős részítéletet megalapozatlannak tartja.

A Legfelsőbb Bíróság ezért a jogerős részítéletet a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében, és a Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján abban a körben vizsgálta, hogy a felülvizsgálati kérelemben foglalt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes biztosítottja által okozott kárnak a kármegosztás arányában való megtérítéséért az alperes helytállási kötelezettsége nem volt vitás.

A felperes a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése alapján kérhette a kárának a (4) bekezdés szerinti mértékben való megtérítését, így olyan összegű nem vagyoni kárpótlásra is igényt tarthatott, amely az őt ért nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A felperes a baleset idején 53 éves volt, és a munkaképességének 67%-át elveszítette. A megmaradt munkaképessége nem teszi lehetővé a korábbi életvitelének a folytatását, ezért a nem vagyoni kártérítés összegének megállapításakor figyelembe kell venni az életkörülményeiben bekövetkezett kedvezőtlen változásokat, a káresemény miatt kialakult maradványállapot folytán fennálló életnehezítettséget, a vagyoni kártól független, és azon kívül eső súlyos hátrányokat, amelyek hozzávetőleges kiegyensúlyozására alkalmas pénzbeli szolgáltatás, mint nem vagyoni kártérítés megítélhető.

A baleset folytán a felperest ért nem vagyoni hátrányok körében a másodfokú bíróság részben eltérően értékelte a bizonyítékokat az elsőfokú bíróságtól, ez azonban önmagában nem jelent jogszabálysértést. A kétfokú eljárás szabályai ugyanis megadják a

bizonyítékértékelés lehetőségét a másodfokú bíróság számára is, és e lehetőséggel élve a másodfokú bíróság a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti értékelést elvégezve az elsőfokú bíróságtól részben eltérő következtetésre jutott. Ez az elv azonban a felülvizsgálati eljárásban nem érvényesül, mert e rendkívüli perorvoslat jellegéből következően a Legfelsőbb Bíróság csak azt vizsgálhatja, hogy a jogerős ítélet bizonyítékértékelése megfelel-e a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak. Felülmérlegelésre csak igen kivételesen, akkor kerülhet sor, ha a megállapított tényállás a bizonyítékok jogszabálysértő értékelésén alapul. Az adott esetben erről nem lehet szó. A másodfokú bíróság ítéletének indokaiban részletesen kitért azokra a körülményekre, amelyek alapján mérsékelte a felperes javára elsőfokon megítélt nem vagyoni kártérítés összegét.

Nem vagyoni kártérítésnél a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése szerinti kármegosztásnak nincs helye, mert ez esetben nincs olyan összegszerűen kifejezhető kár, amellyel kapcsolatban szóba jöhetne a kármegosztás, vagyis a kár egy részének – felróható magatartása miatt – a károsult háritása. A nem vagyoni kárpótlás összegének meghatározásánál kell figyelemmel lenni arra, hogy a károsult magatartása mennyiben hatott közre a kár keletkezésében.

A felperes esetében mindkét fokú bíróság értékelte a felperes magatartásának közrehatását, és azokat a körülményeket, amelyek a nem vagyoni kártérítés összegének megállapításánál figyelembe veendők.

Miután a jogerős részítélet bizonyítékértékelésében jogszabálysértés nem állapítható meg, a Legfelsőbb Bíróság a jogerős részítélet felülvizsgálattal támadott részét a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint – tárgyaláson kívül hozott határozatával – a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felperest a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2009. március 25.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró